

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
OPIS predmeta

Obrazac SP2

Stranica 1 od 6

Šifra predmeta: KP-02	Naziv predmeta: Kanonsko pravo: II. knjiga		
Ciklus: Integrirani	Godina: IV.	Semestar: ljetni (VIII.)	Broj ECTS kredita: 3
Status:	Ukupan broj sati: 45 Opciono razraditi distribuciju sati po tipu: Predavanja Vježbe Seminar Terenski rad Laboratorijske vježbe Praksa Koncertne aktivnosti		
Sudionici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada (u ovu rubriku ne unositi imena. Ostaviti formulaciju kako je naznačena u ovoj rubrici]		
Preduvjet za upis:	- Poznavanje osnova latinskoga jezika, crkvene povijesti, dogmatike, fundamentalne teologije, posebno eklezijologije. - Poznavanje i razumijevanje I. knjige Zakonika (<i>Opće odredbe</i>).		
Cilj (ciljevi) predmeta:	<ol style="list-style-type: none">Osposobiti studente za temeljno poznavanje, razumijevanje i praktičnu primjenu kanonskih odredbi II. knjige Zakonika iz 1983. (Božji narod):<ul style="list-style-type: none">Razumijevanje kanonskih propisa koji se odnose na vjernike kao Božji narod, njihove prava, obveze, položaj i ulogu u životu i poslanju Crkve.Poznavanje odredbi koje se odnose na zajednički pastoralni rad, sudjelovanje vjernika u bogoslužju, duhovnom životu i djelovanju Crkve.Osposobiti studente za poznavanje pravnog položaja vjernika (klerika i laika), institucija opće i krajevne Crkve, kao i pravni položaj redovnika i članova ostalih ustanova posvećenog života i družbi apostolskog života:<ul style="list-style-type: none">Razumijevanje prava i dužnosti klerika i laika u Crkvi, uključujući pitanja hijerarhijske strukture, položaja klerika i vjernika laika, kao i njihove uloge i odgovornosti.Poznavanje pravnog okvira institucija unutar opće i krajevne Crkve, uključujući biskupske konferencije, biskupije, župe i ostale crkvene organizacijske jedinice.		

	<p>3. Upoznati studente s kanonskim odredbama o pojedinim crkvenim službama:</p> <ul style="list-style-type: none">• Razumijevanje uloge i ovlasti različitih crkvenih službi, kao što su biskupi, prezbiteri, đakoni, te drugih službi koje mogu vršiti laici.• Poznavanje pravnih odredbi koje reguliraju imenovanje, dužnosti, odgovornosti i ograničenja vezana uz pojedine crkvene službe.
<p>Tematske jedinice: <i>(po potrebi plan izvođenja po tjednima se utvrđuje uvažavajući specifičnosti organizacionih jedinica)</i></p>	<ol style="list-style-type: none">1. Uvod u sadržaj II. knjige Zakonika: BOŽJI NAROD (kann. 204-746).2. Uvodni kanoni: vjernik, klerik, laik, katekumen, potpuno crkveno zajedništvo.3. Obveze i prava svih vjernika.4. Odnos vjerničkih i ljudskih prava.5. Obveze i prava vjernika laika.6. Posvećeni službenici ili klerici, Odgoj i obrazovanje klerika.7. Upis klerika ili inkardinacija.8. Obveze i prava klerika.9. Gubitak kleričkoga staleža.10. Osobne prelature.11. Vjernička društva: zajedničke odredbe.12. Javna vjernička društva, privatna vjernička društva.13. Posebne odredbe o laičkim društvima, Uloga društva i pokreta u partikularnoj Crkvi.14. Hijerarhijsko uređenje Crkve: Rimski prvosvećenik.15. Izbor rimskog prvosvećenika.16. Biskupski zbor, Ekumenski sabor.17. Biskupska sinoda.18. Kardinali svete rimske Crkve.19. Rimski kurija – nastanak, razvoj i reforma.20. Izaslanici rimskog prvosvećenika - nunciji.21. Partikularne Crkve.22. Biskupi općenito.23. Dijecezanski biskupi, biskupi koadjutori i pomoćni biskupi.24. Spriječena i prazna stolica.25. Crkvene pokrajine i crkvene regije, metropolitane.26. Krajevni sabori, biskupske konferencije.27. Biskupijska sinoda.28. Unutrašnje uređenje partikularnih Crkava: Biskupijska kurija, Generalni i biskupski vikari.29. Kancelar i drugi bilježnici, arhivi.30. Ekonomsko vijeće i ekonom.

	<ul style="list-style-type: none">31. Prezbitersko vijeće i zbor savjetnika.32. Kanonički kaptoli.33. Biskupijsko pastoralno vijeće.34. Župe i župnici – vlastiti pastiri35. Obveze i prava župnika. Župni vikari.36. Župno pastoralno vijeće.37. Župno ekonomsko vijeće.38. Dekani, Rektori crkava i kapelani.39. Pastoralna briga među vojnicima.40. Ustanove posvećenoga života: zajedničke odredbe.41. Ustanove posvećenoga života: kanonske razlike.42. Referati43. Referati.44. Referati.45. Utvrđivanje i vrednovanje rada studenata. Studentska evaluacija rada na predmetu.
Ishodi učenja:	<p>Znanje:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Razumjeti značenje pojma 'Božji narod' u svjetlu nauka Drugog vatikanskog sabora i odredbi Zakonika kanonskog prava;b) Protumačiti pravni status osobâ u Crkvi, njihova prava i obveze.c) Upoznati osnovna načela ustrojstva opće i krajevne Crkve s posebnim osvrtom na reformu rimske kurije pape Franje, apost. konst. <i>Praedicate Evangelium</i> od 19. 3. 2022; <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Tumačenje i primjena kanonskog prava u pastoralnom djelovanju;b) Sposobnost analiziranja i tumačenja kanonskih propisa koji se odnose na pravni položaj vjernika, institucija Crkve i članova posvećenog života.c) Vještine pravilnog korištenja kanonske terminologije i razumijevanje njihovog značenja.d) Primjena znanja iz kanonskog prava u planiranju i izvođenju vjeronaučne nastave u školi i u župnoj zajednici; <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none">a) Osposobljenost za prezbiterat, đakoniat i druge crkvene službe;b) Osposobljenost za aktivno i ispravno sudjelovanje u zadacima evangelizacije u Crkvi i društvu.

	c) Komunikacijske vještine u artikuliranju i tumačenju kanonskih odredbi koji se tiču pravnog statusa vjernika i crkvenih službi.
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i samostalni zadaci
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Aktivnost na nastavi – 10% Referat – 15% Kolokvij – 25% Usmeni ispit – 50% Priznaju se parcijalni ispiti (kolokviji) kao ostvareni bodovi prilikom obnove godine/prijenosa ispita u vremenskom trajanju od jedne akademske godine.
Literatura²:	Obavezna: <i>Kodeks kanonskog prava</i> , uređen po odredbi sv. Oca Pape Pija X., proglašen po nalogu Pape Benedikta XV., s predgovorom, izvorima i stvarnim kazalom stožernika Petra Gasparrija, preveo F. HERMAN, Zagreb, 2007. <i>Zakonik kanonskoga prava</i> , proglašen vlašću pape Ivana Pavla II., s izvorima, Zagreb, 1996. KONGR. ZA KLER, Naputak <i>Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve</i> , Zagreb 2021. BRKAN, J., „Župa kroz povijest i danas“, <i>Bogoslovska smotra</i> 72, 1 (2002.), 85-162. BRKAN, J., „Zakoniti zastupnik župe i redoviti upravitelj župnih dobara“, <i>Crkva u svijetu</i> 37, 2 (2002.), 131-171. BRKAN, J., <i>Župa u zakonodavstvu Katoličke Crkve</i> , Split 2004. BRKAN, J., „Gubitak kleričkog staleža (kan. 290, 1° i 2°)“, u: J. Šalković (ur.), <i>Posebni sudski postupci i postupanja</i> , Zagreb: Glas Koncila, 2010., 165-205. NUIĆ V. B., <i>Opće pravo Katoličke Crkve. Priručnik uz novi Zakonik kanonskog prava</i> , Zagreb, 1985. PRANJIĆ, P., „Dekanat, dekan i dekanska služba u općem pravu Katoličke Crkve“, <i>Vrhbosna</i> 4 (1997.), 405-412. PRANJIĆ P., <i>Božji narod. II. knjiga Zakonika kanonskog prava; kanoni 204-746 s komentarom</i> , Sarajevo, 2012. ŠKALABRIN N., <i>Božji narod</i> , Đakovo, 1995.

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

ŠALKOVIĆ, J., „Suradnja laika u vlasti upravljanja“, *Bogoslovska smotra* 76, 4 (2005.), 1073-1106.
SRAKIĆ, M., „Izgradnja partikularne Crkve: župna i biskupijska tijela“, *Diacovensia* 9, 1 (2001.), 81-93.

Dopunska:

FRANJO, m.p. *De concordia inter Codices*, 31. 5. 2016.
FRANJO, m.p. *Communis vita*, 19. 3. 2019.
FRANJO, m.p. *Authenticum charismatis*, 1. 11. 2020.
FRANJO, m.p. *Spiritus Domini*, 10. 1. 2021.
FRANJO, apost. konst. *Pascite gregem Dei*, 23. 5. 2021.
FRANJO, m.p. *Competentias quasdam decernere*, 11. 2. 2022.
FRANJO, apost. konst. *Praedicate Evangelium*, 19. 3. 2022.
IVAN PAVAO II., apost. konst. *Pastor bonus*, 28. 6. 1988.
KONGR. ZA KLER, Naputak *Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve*, Dokumenti 188, (prijevod) KS: Zagreb, 2021.
BALOBAN, J., „Crkvenost župne zajednice“, *Diacovensia* 9, 1 (2001.), 7-23.
BRKAN, J., „Župni vikari (kan. 545-552). Odnos župni vikar – župnik“, *Bogoslovska smotra* 66, 1 (1996.) 89-105.
BRKAN, J., „Upis klerika ili inkardinacija“, *Crkva u svijetu* 44, 3 (2009.), 263-281.
ČONDIĆ, A., „Župno pastoralno vijeće – ogledalo župne zajednice“, *Služba Božja* 49, 3 (2009.), 273-290.
ŠALKOVIĆ J. (ur.), *Obaveze i prava vjernika laika*, (kann. 224 – 231). Poslanje i djelovanje, Zagreb, 2009.
ŠALKOVIĆ J. (ur.), *Vjernici, društva, pokreti*, Zagreb, 2011.
ŠALKOVIĆ, J., „Primanje u puno zajedništvo Katoličke Crkve“, *Bogoslovska smotra* 82, 2 (2012.), 399-426.

Strani jezici:

CHIAPPETTA, L. (ur.), *Il Codice di diritto canonico. Commento giuridico-pastorale*, sv. I., Bologna, ³2011.
DEL POZZO, M., *Lo statuto giuridico fondamentale del fedele*, Roma, 2018.
LISTL, J. – MÜLLER, H. – SCHMITZ, H., (ur.), *Grundriß des nachkonziliaren Kirchenrechts*, Regensburg, 1980.
NAVARRO, L., *Persone e soggetti nel diritto della Chiesa. Temi di diritto della persona*, Roma, 2008.
OTADUY, J., *Lezioni di diritto canonico. Parte generale*, Venezia, 2011.
REDAZIONE DI QUADERNI DI DIRITTO ECCLESIALE (ur.), *Codice di diritto canonico commentato*, Milano ⁵2021.

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 6 od 6

RUF, N., *Das Recht der Katholischen Kirche nach dem neuen Codex Iuris Canonici für die Praxis erläutert*, Freiburg-Basel-Wien, 1983.

SABBARESE, L., *La costituzione gerarchica della Chiesa universale e particolare. Commento al Codice di Diritto Canonico, Libro II, Parte II*, Roma, 2013.

VITO PINTO, P., *Commento al Codice di Diritto Canonico*, Città del Vaticano. 2001.